

TAMPEREEN KAUPUNKI

Hyvä hallinto- ja johtamistapa

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapa

TAMPEREEN
Vesi

Tampereen Vesi Liikelaitos, 26.1.2022

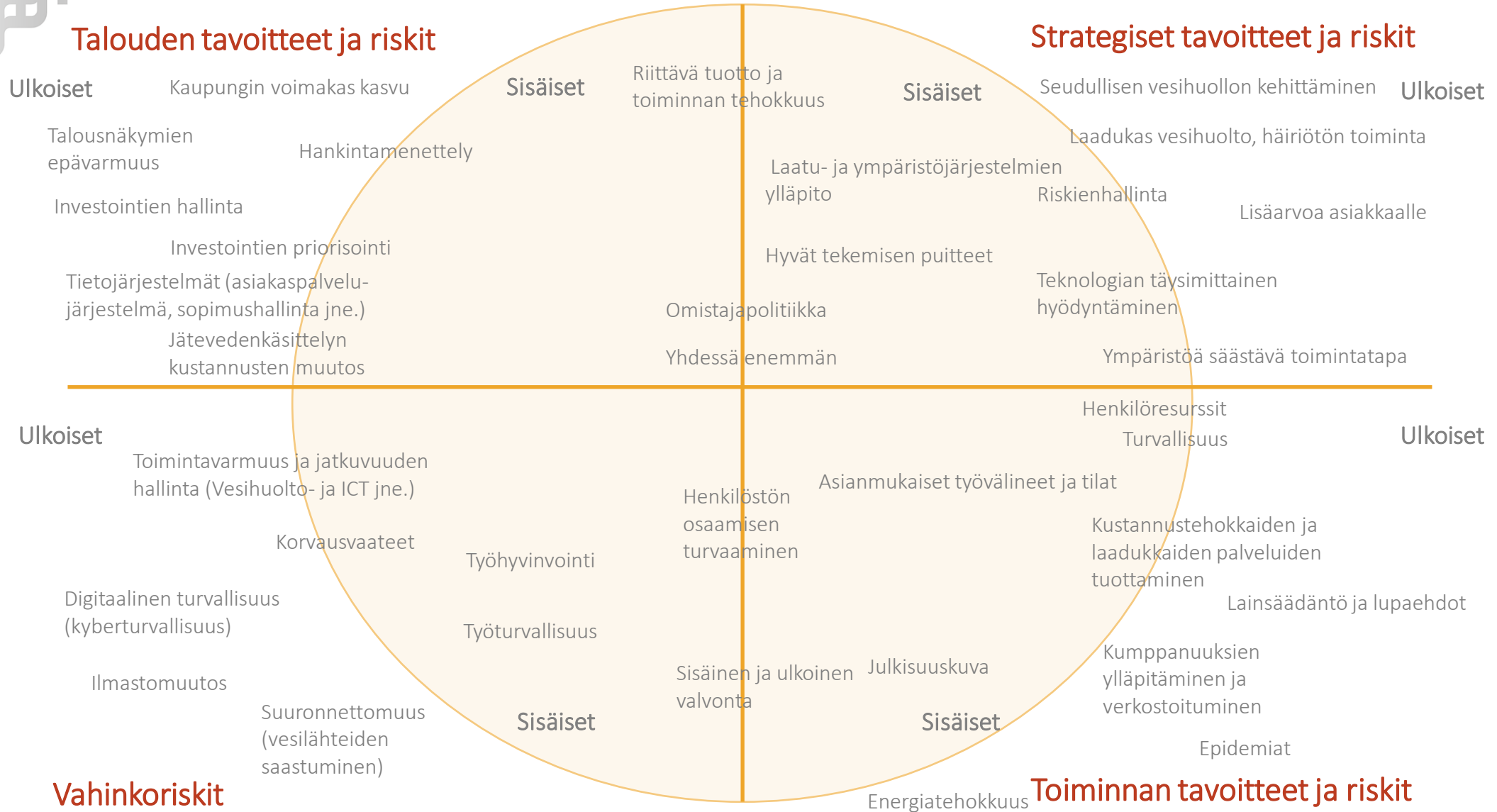
Hyvä hallinto- ja johtamistapa sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen ja tuloksellisuus

Tampereen Vesi Liikelaitos, kuvaus ja itsearviointi
21.1.2022

Toimitusjohtaja Petri Jokela

Tampereen Veden toimintaympäristöanalyysi

Tampereen Veden keskeisimmät tehtävät ja toiminta-ajatus

- Tampereen Vesi Liikelaitoksen keskeisimmät tehtävät ja toiminta-ajatus :
 - Vesihuoltolain mukainen vesihuoltolaitos, joka huolehtii yhdyskunnan vesihuollosta kaupungin hyväksymällä toiminta-alueella
 - Tampereen Vesi toimittaa asiakkailleen puhdasta talousvettä ja palauttaa jätevedet puhdistettuna luonnon kiertokulkuun

Palveluryhmän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet

- Tampereen Vesi Liikelaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet toimintaympäristön, toiminnan sekä siihen liittyvien uhkien ja mahdollisuuksien mukaan:
 - Varmistetaan päivittäinen puhtaan talousveden saanti kaikille niin, että ihmisten terveys tai yhteiskunnan vedestä riippuvat toiminnot eivät vaarannu (maailmanlaajuisesti noin 80 % työpaikoista on suoraan tai välillisesti riippuvaisia vedestä).
 - Varmistetaan jätevesien palautus puhdistettuna luonnon kiertokulkuun siten, että ympäristö ei pilaannu, jätevesistä aiheutuvat haitat on minimoitu ja että terveellinen ja viihtyisä ympäristö on turvattu kaikille.
 - Varmistetaan lakien, päätöksien, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen, resurssien ja omaisuuden turvaaminen, toiminnan tuloksellisuus ja tehokkuus sekä toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus.
 - Varmistetaan, että toiminnassa vähennetään negatiivisia ja vahvistetaan positiivisia ympäristövaikutuksia lainsäädännön vaatimusten ja Tampereen Veden laatu- ja ympäristöpolitiikan mukaisesti.

Hallinto- ja johtamiskulttuuri

- *Seuraavien ohjaavien kysymysten perusteella toimintayksikkö arvioi ja kuvaa nykytilan ja tavoitetilan hallinto- ja johtamiskulttuurin mukaisista menettelyistä sekä määrittelee arvionsa perusteella tarvittavat kehittämistoimenpiteet*
 - *Hyvän hallinnon osa-alueiden, vastuiden ja toimintatapojen määrittely (hyvän hallinnon periaatteet ja prosessi: palvelujen laatu ja tuloksellisuus, tasapuolisuus ja puolueettomuus, selvittämisvelvollisuus, perustelevuus ja päätöksenteko, avoimuus ja hyvä tiedonhallintatapa), ohjaus ja valvonta*
 - *Millä tavalla johto (toimielin, johtava viranhaltija, esimies) osoittaa esimerkillään sitoutumisen kaupungin johtamis- ja eettisiin periaatteisiin ja viestii johdonmukaisesti toiminnallaan niiden merkityksestä henkilökunnalle ja palveluita tuottaville organisaatioille?*
 - *Miten ja missä johto on määritellyt ja toimeenpannut johtamisen rakenteet (mm. tehtävät, toimivaltuudet, toimintaprosessit), sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut, velvollisuudet, raportointimenettelyt esimiehille ja henkilöstölle?*
 - *Miten johto viestii henkilöstölle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tärkeydestä, merkityksestä ja hyödyistä, sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteista ja menettelyistä?*
 - *Miten johto on ohjeistanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisen sekä järjestänyt (esim. konsernimääräykset, ohjeet, prosessien kuvaukset) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavan yksikön eri toimintoihin? Miten siinä otetaan huomioon toimintaympäristön muutokset?*
 - *Miten johto varmistaa asiantuntevan henkilöstön ja että henkilöstö ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan (rekrytointi, koulutustarpeiden arviointi, resursointi, osaamisen kehittäminen)?*

Hallinto- ja johtamiskulttuuri

Hallinto- ja johtamiskulttuurin nykytilan mukaiset menettelyt ja tavoitetila sekä viittaus todentavaan dokumentaatioon	Arvio nykytilasta (1-4)	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
<p>Arvot ja toimintaperiaatteet on määritetty ja toiminta järjestetty niiden mukaan: strategia vuosille 2020 - 2024 on päivitetty vuonna 2019. Käytössä on sertifioitu laatu- ja ympäristöjärjestelmä. Strategian toimeenpanoa on seurattu johtoryhmässä sekä 24.5.2021 ja 23.6.2021 pidetyissä Tampereen Veden johtokunnan kokouksissa. Johtokunta hyväksyi uudet strategiset projektit kokouksessaan 23.6.2021.</p>	4	Strategisten projektien jatkaminen ja toteuman seuraaminen	Johtokunta ja johtoryhmä 2021-2024
<p>Toimitaan hyvän hallintotavan, hallintosäännön ja delegointipäätösten mukaisesti. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja siihen liittyvän riskienhallinnan järjestämisestä on käsitelty Tampereen Veden johtokunnassa 22.12.2020.</p> <p>Hyvä johtamis- ja hallintotapa ja sisäinen valvonta -ohjeen päivitys esiteltiin Tampereen Veden johtokunnassa 19.2.2020.</p> <p>Sisäisen tarkastuksen kanssa on käyty vuoden 2020 aikana tarkastus- ja kehittämiskeskusteluja. Tampereen Vesi on laatinut hankintastrategian ja –suunnitelman keväällä 2020.</p> <p>Toimintasääntö on päivitetty 1.5.2020. Johtokunta on kokouksessaan 15.9.2021 päättänyt päätösvallan delegoinnista toimitusjohtajalle. Tampereen Vesi Liikelaitoksen hankinta- ja tilausoikeudet sekä menojen hyväksymisoikeudet on päivitetty 1.12.2021.</p>	4	Toteuman seuranta	Johtokunta, toimitusjohtaja ja johtoryhmä, jatkuva
<p>Tehdyt aloitteet käsitellään YTR:ssä. Laatu- ja ympäristöjärjestelmän laatu- ja ympäristöpoikkeamailmoitukset käsitellään sisäisissä ja ulkoisissa auditoinneissa. Ulkoinen auditointi pidettiin 19.-21.1.2021. WSP (Water Safety Plan) ja SSP (Sanitation Safety Plan) ovat käytössä vesihuollon riskienhallintatyökaluina ja riskit päivitetään vuosittain.</p> <p>Toimintaympäristöanalyysi ja riskiprofiili on päivitetty keväällä 2021. Kesäkuussa 2021 otettiin käyttöön kaupunkitasoinen sähköinen riskienhallintajärjestelmä (Granite).</p>	4	Selvitetään työturvallisuussertifikaatin käyttöönottoa	Toimitusjohtaja ja johtoryhmä, jatkuva

Hallinto- ja johtamiskulttuuri

Hallinto- ja johtamiskulttuurin nykytilan mukaiset menettelyt ja tavoitetila sekä viittaus todentavaan dokumentaatioon	Arvio nykytilasta (1-4)	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
Organisaatiomuutoksessa on huomioitu hallinto- ja johtamiskulttuuri. Organisaatiota on päivitetty vuonna 2021 vastuujakoineen. Organisaatiomuutoksen yhteydessä henkilöstön tehtäväkuvauksia on päivitetty, mikä selkiyttää hallinto- ja johtamiskulttuuria.	4	Organisaatioon tehdään tarvittaessa muutoksia	Toimitusjohtaja ja johtoryhmä, jatkuva
Sisäisten käytäntöjen kehittäminen jatkui vuonna 2021 (yksi strategian painopisteistä, Raamit kuntoon -projektit). Laitosyksikön investointi- ja saneerausohjelma vuoteen 2041 laadittiin vuonna 2021.	4	Investointiprojektien suunnittelun ja seurannan kehittäminen Verkostojen kuntoarvion sekä investointi- ja saneerausohjelman laatiminen vuoteen 2041 Strategian mukaiset toimenpiteet vuosina 2021 - 2024	Toimitusjohtaja ja johtoryhmä, jatkuva
Kokonaisarvio hallinto- ja johtamiskulttuurin nykytilasta ja kehittämistarpeista: Kokonaisarvio 4, Tampereen Veden arvot ja toiminnan tavoitteet ovat selkeät ja hyväksytyt. Organisaatiomuutoksia on toteutettu mm. muuttuvasta toimintaympäristöstä ja henkilövaihdoista johtuen. Organisaatiomuutoksista seuraa mm. rekrytointitarpeita vuonna 2022. Verkostojen pitkän aikavälin investointiohjelman laatiminen vuonna 2022 tehostaa toimintaa.			

Hallinto- ja johtamiskulttuuri

Valitukset, oikeudenkäynnit, merkittävät korvausvaatimukset tai oikeusseuraamukset	Ajankohta	Taloudellinen riski (€ arvio)	Vastuutoimija(t)
Ei merkittäviä oikeudenkäyntejä tai korvausvaatimuksia.			

Järjestelmällinen ja tuloksellinen riskienhallinta

• Seuraavien ohjaavien kysymysten perusteella toimintayksikkö kuvaa nykytilan ja tavoitetilan järjestelmällisen ja tuloksellisen riskienhallinnan mukaisista menettelyistä sekä määrittelee arvionsa perusteella tarvittavat kehittämistoimenpiteet

- *Miten varmistetaan strategisten sekä toiminnan ja talouden tavoitteiden riittävyys, olennaisuus, selkeys ja tavoitteellisuus, jotta tavoitteisiin ja toiminnan tuloksellisuuteen liittyvät riskit voidaan tunnistaa ja arvioida?*
- *Millä tavalla johto käsittelee kaupunkistrategian ja toiminnan ja talouden tavoitteet henkilökunnan kanssa (sekä arvioi ja varmistaa toteutumisen)?*
- *Miten varmistetaan talousarvion realistisuus suhteessa palvelutarpeisiin sekä investointien tulorahoituksen riittävyys? Miten toiminnan suunnittelussa hyödynnetään vaikutusten (mm. kuntalais-, yritys-, ympäristö) arviointeja?*
- *Miten toteutetaan toimintaympäristön analysointi ja riskiprofiilin laatiminen? Miten riskejä ja epävarmuustekijöitä tunnistetaan, arvioidaan ja analysoidaan eri organisaatiotasolla? Miten toimintaympäristön muutokset otetaan huomioon mahdollisuuksien ja uhkien sekä niiden hyväksyttävyyden arvioinnissa?*
- *Miten riskien hyväksyttävyydestä ja hallintamenettelyistä (eri toimijoiden kanssa) päätetään sekä riskien hallintakeinojen toimivuutta arvioidaan ja kehitetään? Miten vastuiden ja toimivaltamääräysten tarkoituksenmukaisuutta, roolien selkeyttä sekä prosessien toimivuutta arvioidaan ja päätetään toimenpiteistä? Miten resursoinnin riittävyys, riittävät ja ripeät toimenpiteet varmistetaan?*
- *Miten riskienarvioinnissa otetaan huomioon esimerkiksi toiminnan ja investointien tuloksellisuuteen, jatkuvuuteen ja häiriöttömyyteen, henkilöstön jaksamiseen, fyysiseen turvallisuuteen, tilojen kuntoon ja sisäilmaolosuhteisiin, lainmukaisuuteen, toiminnan eettisyyteen, väärinkäyttöksiin sekä tietojen ja raportoinnin luotettavuuteen liittyviä riskejä?*
- *Miten varmistetaan, että riskienhallinnan toimenpiteet saadaan kiinteäksi osaksi tavanomaisia suunnittelu-, päätöksenteko-, talous- ja toimintaprosesseja? Miten riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta seurataan ja arvioidaan talousarviovuoden aikana?*

Järjestelmällinen ja tuloksellinen riskienhallinta

Järjestelmällisen riskienhallinnan nykytilan mukaiset menettelyt ja tavoitetila sekä viittaus todentavaan dokumentaatioon	Arvio nykytilasta (1-4)	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
Sertifioidun laatu- ja ympäristöjärjestelmän auditointeihin sisältyy toimintaympäristön muutosten seuranta ja riskien kartoitus. Ulkopuolinen auditoija vaihtui vuoden vaihteessa 2020/21. Ulkoinen auditointi pidettiin 19.-21.1.2021. Sisäiset auditoinnit pidettiin 3.2.2021 ja 23.6.2021 sekä johdon katselmus 15.9.2021.	4	Poikkeamien tarkastelu ja niihin liittyvät korjaavat toimenpiteet	Laatu- ja ympäristövastaava ja johtoryhmä, jatkuva
Vesihuollon riskienhallintaa seurataan aktiivisesti mm. WSP- ja SSP-työkaluihin sisältyvien riskienhallintataulukoiden avulla (WSP- ja SSP-työkalujen yhteenveto käsitellään kahdesti vuodessa, 14.6.2021 johtoryhmä ja 16.2.2021 johdon katselmuksen yhteydessä). Hankekohtainen riskianalyysi tehdään suurimmissa hankkeissa. Päivitystarve tarkastellaan vuosittain.	4	Muutosten tarkastelu ja niihin liittyvät toimenpiteet	Toimitusjohtaja ja johtoryhmä, jatkuva
Varautumissuunnitelmaan sisältyvässä kriisiviestinnän suunnitelmassa on määritelty eri osapuolten vastuut häiriötilanteissa.	4	Varautumissuunnitelman päivitys aloitettu syksyllä 2021, valmistuu helmikuussa 2022	Toimitusjohtaja ja tekninen johtaja, jatkuva
Tampereen Vesi on päivittänyt (kevät 2021) toimintaympäristöanalyysin perusteella riskiprofiilin, jossa on tunnistettu toiminnan ja talouden kannalta merkittäviä ulkoisia ja sisäisiä mahdollisuuksia ja uhkia sekä määrittänyt niille hallinnan menettelyt ja vastuuhenkilöt. Riskiprofiilia ja riskien hallintaa käsitellään johtoryhmässä ajantasaisesti. Kesäkuussa otettiin käyttöön kaupunkitasoinen sähköinen riskienhallintajärjestelmä (Granite). Riskienhallintaa käsiteltiin johtoryhmässä 14.6.2021 ja 29.11.2021 ja johtokunnan kokouksessa 15.9.2021.	4	Riskienhallinnan kokonaisarvioinnin kehittäminen sähköisen riskienhallintajärjestelmän avulla	Johtokunta, toimitusjohtaja, tekninen johtaja ja johtoryhmä, jatkuva

Järjestelmällinen ja tuloksellinen riskienhallinta

Järjestelmällisen riskienhallinnan nykytilan mukaiset menettelyt ja tavoitetila sekä viittaus todentavaan dokumentaatioon	Arvio nykytilasta (1-4)	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
Henkilöstöriskejä minimoidaan tehtäväkuvauksilla ja toimintojen kahdentamisella. Organisaatiomuutoksen myötä resursseja on suunnattu siten, että toimintavarmuuteen kohdistuvia riskejä on vähennetty. Osaamiskartoitus ja henkilöstösuunnitelma tehdään vuosittain.	4	Koulutusta järjestetään osaamiskartoituksen pohjalta	Johtoryhmä ja esimiehet, jatkuva
Tampereen Vesi on ottanut käyttöön uuden asiakas- ja laskutusjärjestelmän vuonna 2020. Käyttöönottoaiheen jälkeenkin vuonna 2021 järjestelmässä on ilmennyt puutteita tarvittavaan ja välttämättömään käyttötarkoitukseen nähden. Ongelmia on pyritty ratkaisemaan aktiivisesti ja hakemaan vaihtoehtoisia toimintatapoja. Ratkaisuyrityksistä huolimatta, järjestelmä ei tarjoa Tampereen Vedelle välttämättömiä toimintoja ja vuoden 2021 lopussa on tehty päätös siirtää osa toiminnoista SAP-järjestelmään, joka tarjoaa riittävät ja välttämättömät toiminnallisuudet.	3	Siirtoprojekti on käynnissä, valmistuminen kevään 2022 aikana.	Talous- ja hallintopäällikkö, 2022
Kokonaisarvio riskienhallinnan nykytilasta ja kehittämistarpeista: Riskienhallinta on toiminnallisten riskien osalta kunnossa; toiminta on vakiintunutta ja riskienhallintaan on toimivat menetelmät. Kehittämiskohteita ovat mm. käyttöönotetun sähköisen riskienhallintajärjestelmän kehittäminen, investointien seurannan kehittäminen ja turvallisuusjohtamisen kehittäminen. Kokonaisarvio 4			

Järjestelmällinen ja tuloksellinen riskienhallinta

Riskienhallinnan toteutukseen liittyvät suunnitelmat	Laadittu / päivitetty viimeksi	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
<p>Valmiussuunnitelma</p> <ul style="list-style-type: none"> Valmiussuunnitelman ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain. Valmiussuunnitelman ajantasaisuus tarkastettiin syksyllä 2021, minkä pohjalta päätettiin päivittää valmiussuunnitelma vuoden 2022 aikana. 	20.4.2017	Valmiussuunnitelma päivitetään vuoden 2022 aikana	Toimitusjohtaja ja tekninen johtaja, jatkuva
<p>Pelastussuunnitelmat</p> <ul style="list-style-type: none"> Pelastussuunnitelmia pidetään yllä ja niiden ajantasaisuus tarkistetaan ennen lakisääteisiä palotarkastuksia 	2021 Vesitalo 2018 Kaupinoja 2018 Rusko 2019 Messukylä 2019 Viinikanlahti 2019 Rahola	Pelastussuunnitelmat päivitetään vuoden 2022 aikana (Vesitalo päivitetty 2021, ei päivitetä 2022).	Hanke- ja kiinteistöpäällikkö, rakennuttajainsinööri, kehityspäällikkö ja käyttöinsinöörit, jatkuva
<p>Työsuojelun vaarojen arvioinnit</p> <ul style="list-style-type: none"> Toteutus yhdessä työsuojeluorganisaation kanssa 	2019 Vesitalo 2020 Rusko 2019 Kaupinoja 2021 Viinikanlahti	Työsuojelusuunnitelman päivitys: Vesitalo 2022 ja Kaupinoja 2022 Vaarojen arvioinnit jatkuvat	Työsuojelupäällikkö, jatkuva
<p>Jatkuvuussuunnitelmat</p> <ul style="list-style-type: none"> Tietojärjestelmien jatkuvuussuunnitelmat <ul style="list-style-type: none"> Prosessiautomaation osalta asiaa on arvioitu mm. <ul style="list-style-type: none"> VVY:n KyberVesi taulukko, kyberturvallisuusselvitys 2021 valvomouudistuksen tietoturvasuunnitelma, 6.11.2020. Kyberturvallisuusselvitys <ul style="list-style-type: none"> Tietoturvan ja tietosuojan määrittely ISO 27001:2013 pohjalta 	Meneillään, osin valmistunut 2021 Valmistunut 2021	Valvomoiden tietojärjestelmien uudistuksen valmistuminen 2022 Otetaan osaksi Tampereen Veden toimintaa ja laaditaan yksikkökohtaiset turvallisuuskortit	Järjestelmäasiantuntija, jatkuva

Järjestelmällinen ja tuloksellinen riskienhallinta

Riskienhallinnan toteutukseen liittyvät suunnitelmat	Laadittu / päivitetty viimeksi	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
Yksikkökohtaiset turvallisuusohjeistukset <ul style="list-style-type: none"> Täydennetään tarvittaessa riskienhallinta- ja turvallisuustiimin turvaopasta ja –ohjeistuksia Kemikaaliriskien arvioinnit Vedentuotanto ja jätevedenpuhdistus (2018-2019) 	Sähköinen kemikaalirekisteri käytössä (päivittyä automaattisesti)	Seuranta ja päivittäminen	Kehityspäällikkö, jatkuva
Varautumissuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> Vesihuoltolaitoksen toimintakortit 	19.6.2019	Päivitys käynnistetty syksyllä 2021, valmistuu helmikuun 2022 aikana	Toimitusjohtaja ja tekninen johtaja, jatkuva
Laboratoriot ja jätevedenpuhdistamot <ul style="list-style-type: none"> Biologisten vaarojen arviointi –selvitys laadittu ja ehkäisevät toimenpiteet käytössä 	Päivitetty 2021		Tuotantojohtaja, kehityspäällikkö, jatkuva
Kyberturvallisuus <ul style="list-style-type: none"> Automaatiojärjestelmän kyberturvallisuusselvitys Osallistumme kyberturvallisuuskeskuksen vesiturvallisuusryhmän toimintaan 	2020 jatkuva	Digipoolin ja huoltovarmuusorganisaation järjestämä Tieto-22 valtakunnallinen harjoitus (yhteensä noin 10 päivää).	Toimitusjohtaja ja tekninen johtaja, jatkuva

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

- *Seuraavien ohjaavien kysymysten perusteella toimintayksikkö kuvaa nykytilan ja tavoitetilan johdon ja esimiesten (ennaltaehkäisevistä, havaitsevista ja korjaavista) valvontatoimenpiteistä sekä määrittelee arvionsa perusteella tarvittavat kehittämistoimenpiteet*
 - *Miten on määritelty toimielimen, johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten keskeiset valvonnan kohteet sekä toteuttamisvastuut, toimeenpantu dokumentoidusti valvontamenettelyt (tavoitteiden ja riskien perusteella)?*
 - *Miten varmennetaan päätöksenteon laadun ja hyvän hallinnon menettelyiden asianmukaisuutta (valmistelu, esittely, tasapuolisuus, puolueettomuus, viivytyksettömyys, toimivaltuuksien noudattaminen jne.)?*
 - *Miten edistetään kuntalaisten palvelutarpeisiin vastaamista, toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttamista, tuloksellisuutta, investointien laadukasta toteutumista, toimintaan liittyvien lakien ja määräysten noudattamista sekä toiminnan eettisyyttä?*
 - *Miten varmennetaan talousarvion noudattamista sekä investointihankkeiden suunnitelmanmukaista ja kustannusarvioiden toteutumista?*
 - *Miten varmennetaan taloudenhoidon menettelyiden asianmukaisuutta (tulojen perusteet ja laskutus, menojen käsittely, hankintamenettely, asia- ja numerotarkastus, hyväksymismenettelyt)?*
 - *Miten johto on arvioinut valvontatoimenpiteiden riittävyttä ja tuloksellisuutta (merkittävien riskien hallinnan ja valvontatoimenpiteiden riittävyys, tavoitteiden saavuttaminen, raportoinnin luotettavuus ja toiminnan laillisuus)?*
 - *Kun huomataan poikkeamia toiminnoissa ja prosesseissa, miten johto varmentaa korjaavien toimien kohdentamisen ja riittävyden mm. (osto)palveluiden saatavuus ja laatu, häiriöt teknologioissa ja tietojärjestelmissä, investointien hallinta, väärinkäytökset, jne.?*

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteiden nykytilan mukaiset menettelyt ja tavoitetila sekä viittaus todentavaan dokumentaatioon	Arvio nykytilasta (1-4)	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
Esimiehet tekevät päivittäisvalvontaa, tavoite: esimiesvalvonta on osa johtamista.	4	Kirjallisen dokumentoinnin lisääminen	Yksikön päälliköt, jatkuva
Hankintamenettely, hyväksymismenettely, delegoinnit: menettely on ajantasainen ja toimii asianmukaisesti, hankinnoista tehdään tarvittavat päätökset ja dokumentointi. Johtokunta on kokouksessaan 15.9.2021 päättänyt päätösvallan delegoinnista toimitusjohtajalle. Tampereen Vesi Liikelaitoksen hankinta- ja tilausoikeudet sekä menojen hyväksymisoikeudet on päivitetty 1.12.2021.	4	Ohjeet pidetään ajan tasalla. Koulutuksia jatketaan	Johtokunta, toimitusjohtaja, johtoryhmä ja hankintapäällikkö, jatkuva
Keskeisten toimintaprosessien arviointi, Menettely ja tavoite: Toimintaprosessit on määritelty sertifioituun laatu- ja ympäristöjärjestelmään. Laatu- ja ympäristöjärjestelmä auditoidaan vuosittain sisäisesti ja ulkoisesti, Ulkoinen auditointi pidettiin 19.-21.1.2021. Sisäiset auditoinnit pidettiin 3.2.2021 ja 23.6.2021 sekä johdon katselmukset 16.2.2021 ja 15.9.2021.	4	Toimintaympäristön muutosten huomiointi	Johtoryhmä ja laatu- ja ympäristövastaava, jatkuva
Talousarvion toteutuminen, Tavoite: Toiminnan ja talouden tavoitteiden seuranta ja arviointi on järjestelmällistä ja luotettavaa. Menettely: Seuranta toteutetaan systemaattisesti kuukausiraportointina.	4	Johdon mahdollisuuksia tarkempaan seurantaan kehitetään räätälöitävillä seurantaohjelmilla (Power BI). Investointiprojektien seurannan kehittäminen	Toimitusjohtaja ja johtoryhmä, jatkuva
Sopimusten valvonta: Sopimusten hallinta ja sopimusrekisteri on asianmukaisesti järjestetty ja seuranta on ajantasaista. Menettely: Laskutus perustuu sopimuksiin ja/tai tilauksiin. Sopimukset ja tilaukset arkistoidaan Donnaan tai SAPin. Sopimuksenhallinta siirretään vuoden 2022 aikana kaupungin yhteiseen hallintajärjestelmään (Efecte).	4	Efecten käyttökoulutukset ja käyttöönotto vuonna 2022	Hankintapäällikkö ja yksikön päälliköt, jatkuva

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteiden nykytilan mukaiset menettelyt ja tavoitetila sekä viittaus todentavaan dokumentaatioon	Arvio nykytilasta (1-4)	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
Laadun valvonta: Ostopalvelujen sopimuksenmukaisuus ja oman toiminnan laatu on varmistettu. Menettely: Laatuksiteerit määritellään hankintojen yhteydessä. Oman toiminnan tulee täyttää toiminnoille asetetut laatuvaatimukset, mikä varmistetaan mm. laatujärjestelmän toimintaohjeilla.	4	Laadunvarmistuksen korostaminen työohjeissa/sopimuksissa	Hankintapäällikkö, yksikön ja muut päälliköt, jatkuva
Laadun valvonta: Palvelujen hankintaa varten on laadittu valvontasuunnitelma (toiminta- ja kehittämissuunnitelma 2020-2021) ja valvontatoimenpiteet dokumentoidaan. Menettely: Laatu- ja ympäristöjärjestelmän toimintaohjeet hankinnoista. Pienhankintaohje on käytössä ja hankintakoulutusta on järjestetty. Maksut tapahtuvat palvelu- tai urakkasopimuksissa määritellyissä maksuerissä toimituksen etenemisen mukaan. Laskuilla on tarkastus- ja hyväksymiskierto.	3	Valvontaohjeistuksen tarkentaminen, Sopimustekstien sisältöjen tarkentaminen Koulutusta hankinta-asioista.	Toimitusjohtaja, hankintapäällikkö ja johtoryhmä, jatkuva
Kokonaisarvio valvontatoimenpiteiden nykytilasta ja kehittämistarpeista: Valvontatoimenpiteet ja –järjestelmät ovat pääosin kunnossa. Kehitettävää on ohjeistuksen ja toimintatapojen yksityiskohtaisessa toteutuksessa. Kokonaisarvio 4.			

Viestintä ja raportointi

- *Seuraavien ohjaavien kysymysten perusteella toimintayksikkö kuvaa nykytilan ja tavoitetilan viestinnän ja raportoinnin menettelyistä sekä määrittelee arvionsa perusteella tarvittavat kehittämistoimenpiteet*
 - *Miten johtamista, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa palveleva olennainen ja laadukas sisäinen ja ulkoinen tieto on tunnistettu ja määritelty?*
 - *Miten tietoa kerätään ja jalostetaan johtamista, päätöksentekoa, sisäistä, kuntalaisten ja eri sidosryhmien ulkoista arviointia sekä valvontaa palvelevaksi?*
 - *Miten varmistetaan tietojen oikeellisuus, riittävyys ja hyödynnettävyys toiminnan arvioimiseksi?*
 - *Miten johto ja esimiehet viestivät kaupungin toimintaan liittyvistä tavoitteista, periaatteista ja vastuista henkilöstölle ja eri sidosryhmille?*
 - *Miten johto ja esimiehet hyödyntävät tietoa ja raportointia yksiköiden johtamisessa, päätöksenteossa sekä toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttamisen, investointien toteutumisen seurannassa, sekä tuloksellisuuden arvioinnissa?*
 - *Miten johto ja esimiehet ovat järjestäneet ja varmentaneet riittävän raportoinnin tavoitteista, riskeistä sekä korjaavien toimenpiteiden toteutuksesta?*
 - *Miten johto ja esimiehet varmentavat tietojen ja asiakirjojen julkisuuden, luottamuksellisuuden ja salassapidon sekä käsittelyn lainmukaisuuden?*

Viestintä ja raportointi

Viestinnän ja raportoinnin nykytilan mukaiset menettelyt ja tavoitetila sekä viittaus todentavaan dokumentaatioon	Arvio nykytilasta (1-4)	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
<p>Raportointijärjestelmä, tavoite: Raportointi- ja tietojärjestelmät tukevat päätöksentekoa ja muuta toimintaa. Menettely: Yksikkökohtaiset raportit talouden toteutumasta kuukausittain. Seuranta johtoryhmässä ja johtokunnassa säännöllisesti. Prosesseihin liittyvät automaatio-, huolto- ja raportointijärjestelmät ovat käytössä. Uusi asiakastieto- ja laskutusjärjestelmä on käytössä. Yksityiskohtaisen taloustiedon kerääminen ja esittäminen havainnollisesti.</p>	3	<p>Taloustiedon kerääminen ja esittäminen havainnollisesti, esim. investointiprojektit</p> <p>Johdon raportoinnin kehittäminen</p>	Toimitusjohtaja, talous- ja hallintopäällikkö ja järjestelmä-asiantuntija, jatkuva
<p>Ulkoisen viestintä, tavoite: Viestintä on organisoitu ja vastuuhenkilöt nimetty. Menettely: Tiedottamisasiat on vastuutettu. Tiedotuskanavista on käytössä mm. häiriökartta ja Tampereen seudun infra-toimijoiden printtimedia 2030. Sosiaalisen median kanavien aktiivista käyttöä jatketaan. Asiakaslehti Vesitehras jaetaan kaikkiin talouksiin Tampereella ja Pirkkalassa, jonka vesihuollon operoinnista Tampereen Vesi vastaa. Kotisivuilla on runsaasti ajantasaista tietoa toiminnasta. Palautejärjestelmä ja asiakastietojärjestelmän online -palvelu ovat käytössä.</p>	4	<p>Häiriötilanteiden tekstiviestipalvelun käyttöönotto 2022</p> <p>Näkyvyyden lisääminen kaikissa medioissa, mm. investointihankkeista tiedottaminen</p>	Toimitusjohtaja, johtoryhmä ja viestintäasiantuntija, jatkuva
<p>Sisäinen ja sidosryhmäviestintä, tavoite: Tiedon jakelu Tampereen Veden sisällä ja sidosryhmille on varmistettu. Menettely: Tiedottaminen on avointa. Sisäisessä tiedottamisessa käytetään sisäistä postituslistaa. Sisäinen tiedotuslehti Vesiposti ja sisäinen TV-monitoritiedotus. Hallinnollisten asioiden viestiminen mm. koulutustilaisuuksia järjestämällä.</p>	4	Työyhteisöviestintää lisätään edelleen esim. investointihankkeista	Toimitusjohtaja, johtoryhmä ja viestintäasiantuntija, jatkuva
<p>Tiedon ajantasaisuus, tavoite: tieto toimitetaan ja hankitaan riittävän nopeasti. Menettely: Häiriötiedotejärjestelmä on käytössä vikailmoitusnumerossa. Tiedottaminen on laajaa ja nopeaa netissä kotisivun kautta ja samalla kaupungin tiedotusjärjestelmän kautta muulle ko. järjestelmässä mukana olevalle medialle (lehdet ja radio) esim. vuotojen korjauksesta ja ennakkoon tiedossa olevista suurimmista huoltotoimenpiteistä laitoksilla. Häiriökarttapalvelu on kehitetty vastaamaan asiakkaiden tiedon tarpeisiin.</p>	4	<p>Häiriökarttapalvelun jatkokehittäminen, näkyvyyden parantaminen kotisivuilla.</p> <p>Häiriötilanteiden tekstiviestipalvelun käyttöönotto 2022</p>	Verkostojohtaja ja viestintäasiantuntija, jatkuva

Viestintä ja raportointi

Viestinnän ja raportoinnin nykytilan mukaiset menettelyt ja tavoitetila sekä viittaus todentavaan dokumentaatioon	Arvio nykytilasta (1-4)	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
Uusien henkilöiden perehdyttäminen, tavoite: perehdyttäminen on suunnitelmallista. Menettely: Esimiehellä on perehdyttämisvastuu. Joissain tapauksissa työskentely rinnakkain edeltäjän kanssa. Vedellä on oma perehdytysopas käytössä. Perehdyttäminen dokumentoidaan.	4	Koko Veden toiminnan esittely paremmin	Esimiehet, jatkuva
Kokonaisarvio viestinnän ja raportoinnin nykytilasta ja kehittämistarpeista: Järjestelmät ovat pääosin kunnossa, kehittämistoimenpiteitä tehdään jatkuvasti. Kokonaisarvio 4.			

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seuranta ja arviointi

- *Seuraavien ohjaavien kysymysten perusteella toimintayksikkö kuvaa nykytilan ja tavoitetilan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisen järjestämisen seurannan ja arvioinnin menettelyistä sekä määrittelee arvionsa perusteella tarvittavat kehittämistoimenpiteet*
 - *Miten lauta- tai johtokunta arvioi ja valvoo hyvän hallinto- ja johtamistavan ja siihen sisältyvän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä sekä siihen liittyvien eri osatekijöiden ja menettelyiden riittävyttä ja tuloksellisuutta?*
 - *Miten lauta- tai johtokunta osallistuu toimintaympäristön analysointiin ja riskiprofiilin sekä merkittävimpien riskien hallinnan käsittelyyn?*
 - *Miten ulkoistetuissa palveluissa tai avustustoiminnassa seurataan ja arvioidaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä ja toimivuutta?*
 - *Miten käsitellään sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen raportit ja huolehditaan annettujen suositusten toteuttamisesta?*
 - *Miten valmistellaan tilinpäätöksen toimintakertomukseen sisältyvä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko?*

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seuranta ja arviointi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seurannan ja arvioinnin nykytilan mukaiset menettelyt ja tavoitetila sekä viittaus todentavaan dokumentaatioon	Arvio nykytilasta (1-4)	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
<p>Tampereen Veden johtokunta on käsitellyt yllä mainittuja asioita seuraavissa kokouksissa:</p> <p>22.12.2020: § 125 Tampereen Vesi Liikelaitoksen sisäisen valvonnan arviointi ja selonteko 2020 (hyväksytty)</p> <p>27.1.2021: § 5 Tampereen Veden hankintatoimen tilannekatsaus</p> <p>17.3.2021: § 23 Tampereen Veden kyberturvallisuus ja ICT-katsaus</p> <p>20.4.2021: § 38 Sisäisen tarkastuksen hankintoihin liittyvät suositukset, tilannekatsaus</p> <p>24.5.2021: § 51 Tampereen Veden strategian toteuttaminen</p> <p>23.6.2021: § 61 Tampereen Veden laitosinvestointiohjelma</p> <p>23.6.2021: § 62 Tampereen Veden strategia: uudet strategiset projektit</p> <p>15.9.2021: § 78 Tampereen Veden laitosinvestointiohjelman katsaus</p> <p>15.9.2021: § 79 Verkostoinvestointikatsaus sekä verkostojen kuntoarvioiden ja investointiohjelman laatiminen</p> <p>15.9.2021: § 80 Riskienhallinnan kehittäminen Tampereen Vedessä</p> <p>Lukuun ottamatta kokousta 1.12.2021, kaikissa vuoden 2021 johtokunnan kokouksissa on käsitelty Kaupinajan vedenkäsittelylaitoksen saneerauksen tilannetta.</p>	4	Investointien toteuman yksityiskohtaisempi seuranta	Johtokunta ja toimitusjohtaja, jatkuva

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seuranta ja arviointi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seurannan ja arvioinnin nykytilan mukaiset menettelyt ja tavoitetila sekä viittaus todentavaan dokumentaatioon	Arvio nykytilasta (1-4)	Kehittämistoimenpiteet	Vastuutoimija(t) ja aikataulu
Tampereen Veden itsearviointi, tavoite: omaa johtamistapaa ja sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuutta arvioidaan säännöllisesti. Menettely: Arviointi tehdään sähköisen riskienhallintajärjestelmän sekä laatu- ja ympäristöjärjestelmän avulla ja WSP- ja SSP-työkaluilla kohdekohtaisesti. Asiakastytyväisyyskyselyt. Poikkeamat laatu- ja ympäristöjärjestelmän mukaisesta toiminnasta analysoidaan ja käsitellään viivytyksettä. Raportoidaan poikkeamaraportteihin.	4	Investointeihin liittyvien taloudellisten ja toiminnallisten riskien arvioinnin panostus	Toimitusjohtaja ja johtoryhmä, jatkuva
Sisäinen arviointi, tavoite: arvioinnit käsitellään viivytyksettä ja asianmukaisesti. Menettely: Johtoryhmän käsittely tarvittaessa.	4	Järjestetään sisäisiä arviointeja johtoryhmään.	Toimitusjohtaja ja johtoryhmä jatkuva
Ulkoinen arviointi, tavoite: tilintarkastajan sekä muiden tahojen arvioinnit käsitellään asianmukaisesti. Menettely: käsitellään tarvittaessa johtoryhmässä ja johtokunnassa. Tampereen Vesi osallistuu aktiivisesti yhteistyöhön mm. sisäisen tarkastuksen kanssa arviointeihin liittyen.	4	Varaudutaan suurten investointihankkeiden arviointiin dokumentointia kehittämällä	Toimitusjohtaja ja johtoryhmä, jatkuva
Kokonaisarvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seurannan ja arvioinnin nykytilasta ja kehittämistarpeista: Asioita toteutettu paljon, erityisesti hankintatoimen kehittämiseen liittyen, kehittämistoimia tehdään mm. taloudellisten riskien hallintaan johdon seurantajärjestelmiä kehittämällä. Kokonaisarvio 4.			

Liitteet

- Riskiprofiili, Tampereen Vesi Liikelaitos 21.1.2022
 - Tulostetaan Granite-järjestelmästä pdf-muotoon. Ei julkinen.